

STICHTING YASAP WIL KINDEREN OP WEST-TIMOR MET ONDERWIJS EEN BETERE TOEKOMST BIJEN

Niet langer als analfabeet van school

In 't Spier

Na zes jaar onderwijs blijken veel kinderen op het Indonesische eiland West-Timor nog altijd analfabeet te zijn. Dat moet anders, besloot de stichting Yasap een paar jaar geleden. Met een strak lespakket en deskundige leidsters wil de organisatie kleuters en schoolkinderen een betere toekomst bieden. Deel 33 in een serie over Friezen die yn 't spier zijn in ontwikkelingswerk. Door **Anneke Visser**.

Kinderen en begeleiders van het kindertehuis van Yasap op West-Timor. Foto: Brecht Gerbrandy

Op markten en tijdens informatie-avonden verkopen de bestuursleden handgeweven kleden uit West-Timor.

„De kleden zijn gemaakt door vrouwen uit het vrouwenhuis in Kupang”, vertelt Gerbrandy. „Naast het ondersteunen van de kleuterschool en het kindertehuis zijn we bezig met het opzetten van een project voor hulp aan deze vrouwen. Ze zien zelf vaak geen kans om hun weefwerk te verkopen, terwijl ze het geld goed kunnen gebruiken.”

De positie van vrouwen op het Indonesische eiland is ondergeschikt, weet ze. „Ook op seksueel

gebied worden ze uitgebuit. Het is voor mannen heel gewoon om met zoveel mogelijk vrouwen naar bed te gaan, terwijl voorbehoedsmiddelen verboden zijn. En als het misgaat, krijgen meisjes altijd de schuld.” De dreiging van aids is groot in het land. „Geslachtsziekten komen al veel voor. Het is gewoon afwachten wanneer aids om zich heen zal slaan.”

Op de kleuterschool en in het kindertehuis worden de meisjes voorbereid op een leven als bijvoorbeeld verpleegkundige of schooljuf. „Doorstuderen heeft in het land weinig zin, omdat er grote werkloosheid is onder hoog-

opgeleiden. We willen ze het liefst iets leren, waar ze hun eigen brood mee kunnen verdienen.”

De Friese stichting zorgt nu nog voor de salarissen van de leidsters in het tehuis, maar daar komt binnenkort verandering in. Als ze een pedagogische opleiding hebben afgerond, worden ze door de staat erkend en betaald. „Dan kunnen wij ons geld besteden aan nieuwe projecten.”

Eén van die nieuwe ideeën is een op te starten project voor seksuele voorlichting in het kindertehuis. Door de meisjes goed voor te lichten over seksualiteit en alles wat daarmee te maken hebben, hoopt de stichting ze narigheden te kunnen besparen.

„Het kan altijd misgaan”, verzucht Gerbrandy. „Een van de beste leerlingen in het kindertehuis leek een geweldige toekomst tegemoet te gaan, toen ze plotseling zwanger bleek. Nu zit ze opgesloten bij haar ouders in de binnenlanden.” Ze hoopt op een cultuuromslag. „Er moet gewoon iets veranderen in het denken van de mensen.”

Meer informatie via www.yasap.nl. Giften zijn welkom op rekeningnummer 356150267 tnv stichting Vrienden Yasap te Sneek.

Goed onderwijs werkt alleen als het door de omgeving gesteund wordt”, zegt Brecht Gerbrandy uit Groningen. Tien jaar lang werkte de sociale wetenschapper namens Kerkinactie aan een universiteit op het Indonesische eiland West-Timor. Ze schrok van het lage niveau van haar studenten en besloot er samen met kerkelijke leiders wat aan te doen.

„Het gaat al in hun jonge jaren mis. Als kinderen thuis niet gestimuleerd worden om hun best te doen op school, leren ze per saldo weinig. In een schoolklas op West-Timor moeten ze stil zitten en naar een leraar luisteren, zonder zelf iets met de stof te doen. Het gevolg is dat veel kinderen na zes jaar basisonderwijs nog altijd analfabeet zijn.”

De stichting Yasap werd opgericht, waarvan de letters verwijzen naar de Indonesische woorden voor 'Solidair met kinderen en vrouwen op West-Timor'. De stichting liet in een klein dorpje bij de stad Kapong een onderkomen bouwen voor een kleuterschool en een kindertehuis.

In dat tehuis kunnen kinderen tussen vier en achttien jaar terecht, die geen ouders meer hebben of uit een heel armoedig gezin

komen. „Als een echtpaar bijvoorbeeld zeven kinderen heeft, kan er vaak maar eentje naar school. De rest moet werken om geld te verdienen.”

Het kindertehuis, waarin vooral meisjes wonen, voorziet in de behoefte aan goede leeromstandigheden: er is geen afleiding van werk, er zijn tafels en lampen beschikbaar en leidsters om het huiswerk na te kijken. „We houden de kinderen het liefst zo lang mogelijk in het tehuis. Dan is de kans dat ze uiteindelijk goed terecht komen het grootst.”

Op de kleuterschool, die gesitueerd is in het tehuis, zijn ook kinderen uit het dorp in de buurt welkom. Het gebouw is met moderne middelen ingericht. Daarvoor zorgt een Friese zusterstichting waarvan Gerbrandy bij thuiskomst in Nederland voorzitter is geworden. Jannie Hofstee uit Sneek vervult de taak van secretaris; de Drachtster Joke Visser is penningmeester. Gedrieën geven de vrouwen bij verenigingen en op scholen voorlichting over het werk op West-Timor en houden ze zich bezig met fondsenwerving.

De stichting heeft een aantal donateurs, die kinderen in het tehuis vast ondersteunen. Ook komen er regelmatig losse giften binnen.

Dit project wordt gesteund door

In samenwerking met

COS • Fryslân

ncdo

BOCREANA
CARAVANS
Rijweg 3 • 8644 VP Doornik
Tel: 0511 51 52 12 44 • Fax: 0511 51 52 12 44

KARRE MAAR
HOMMERTS
Aanhangwagens
Boostrailers
Onderhoud en reparatie
W. Stuurver

FOEKE VISSER
FOURAGE- EN KUNSTMESTHANDEL BV
Oslingahuisen 26
8621 XD Heeg

NIJWBOW VERBOUW RENOVATIE
R. KINGMA **BOUWBEDRIJF**
Tel: 0516-42442 Fax: 0516-42429 Email: KINGMA.BOUWBEDRIJF@ALNET

HEGO
HANDEL

de Kerenbloem

Kapsalon Jochems

SCHURER
OPTIEK
SNEEK

Ben Matijanan

Indonesië en ontwikkelingshulp

Indonesië heeft zich politiek losgemaakt van de bemoeienis van het Westen. De gedrevenheid en inzet van de Indonesische leiders om vooral een eenheid te smeden uit de enorme onderlinge verschillen tussen de vele volkeren en culturen in het land, is te prijzen.

Maar hoe ver is het land in de ontwikkeling als een nieuwe staat sinds Soekarno plotsklaps de Verenigde Staten van Indonesië veranderde in een republiek in 1950? En wat is er opgebouwd, veranderd en verbeterd sinds het vertrek van Nederland als koloniale heerser?

De vraag is of Indonesië met de miljardensteun aan ontwikkelingshulp van het westen zichzelf tot goede ontwikkeling weet te brengen. De dictators Soekarno en Soeharto zijn van het politieke toneel verdwenen. Toch komen er nog vele en soms ogenschijnlijk onoverbrugbare verschillen aan het licht, waar

het centrale gezag in Jakarta geen raad mee weet.

Economisch en bestuurlijk heeft het land zich zeker ontwikkeld tot een moderne natie. Maar door het ontbreken van een ecologische visie gaan prachtige oerwouden, de lucht en de zeeën die essentieel zijn voor het natuurlijk evenwicht, verloren. Om over de volksziekte nummer één nog maar te zwijgen: de onuitroeibare corruptie binnen alle lagen van de bevolking.

De landen die Indonesië al zolang ontwikkelingshulp geven, hebben daar geen greep op. Een oplossing voor het probleem is nog steeds niet gevonden. Het is af te doen als een noodzakelijk kwaad of als een intern probleem, maar daarmee kan niemand tevreden zijn.

Zelfs de Amerikaanse president Bush verklaart dat het land in ieder geval democratisch

is, omdat bij zijn bezoek anti-demonstraties waren toegestaan. Het overgrote deel van de bevolking blijft niettemin arm en onontwikkeld. De burgers klagen niet snel, bang en moe geworden door de generaals die het land in de gaten houden en iedere zucht van ontevredenheid rapporteren.

Indonesië en ontwikkelingshulp: het is en blijft een moeizame combinatie, zolang de binnenlandse politieke situatie niet verbetert en zolang er niets wordt gedaan om de immense corruptie te bestrijden. Het westen, maar ook het land zelf, moeten eerst de ogen openen voor de dagelijkse realiteit.

Ben Matijanan is medewerker van Centrum Tumba in Leeuwarden. Bij COS Fryslân, onderdeel van Centrum Tumba, kunnen mondiale groepen aankloppen voor advies over projecten en medefinanciering.